

Darbs — mainīgs kā dzīve, kā bērība...

ATTĒLOS:

Annai Kļavinska — 1. vieta un ceļojums uz Bulgāriju; skatītāju balvas — brauciens uz Rumāniju — īpašnice Lolita Mukāne; brīdis, kad tūp frizūras; jauko rotaļu «Kas dārzā...» vada 3. vietas ieguvēja Irēna Sinkeviča.

Konkursā klāt bija S. JOKSTE un J. SILICKIS

Lolita Mukāne un Iveta Počekaja no Līvānu stikla fabrikas bērnodarza, Anna Kļavinska un Irēna Sinkeviča no Preiļu pilsētas 1. bērnodarza, Svetlana Zagribajeva un Māriete Spūle no bērnodarza «Pasaciņa» un Natālija Fomina no «Auseklīša» — tās ir meitenes, kuras piedalījās komjaunatnes rajona komitejas un rajona tautas izglītības nodaļas organizētajā bērnodarzu audzinātāju profesionālās meistariības konkursā.

Kas gan viss viņām nav jāprot — audzinātājām, kurām māmiņas uz veselu garu dienu uztic savus mazuļus. Daudzus pušēlus un meitenītes ar visām viņu rūpēm, priekiem, nikiem un dēlvērbām. Daudzas mazas, bet bieži vien atšķirībā no mums, pieaugušajiem, — spilgtas individualitātes. Un ar visiem audzinātājiem jāprot un jāpaņūst gan parotālāties vai grāmatīņu palasīt, gan notraukt asariņu no vaiga vai — garstāvokļa uzlabošanai — mazajām dāmām izveidot jaunu frizūru.

Darbs viņām daudzveidīgs un mainīgs. Kā pati dzīve, kā bērība. Un varbūt viņu amata lielākā māksla un grūtums tieši slēpt šai prasmē savienot savu dzīves pieredzi un savu redzēju-

mu ar bērna izveidoto pasauli?.. Konkursa uzdevumi jaunajām audzinātājām bija jo dažādi. Bija jāprot izgatavot apsveikumu un saklāt svētku galdu mazajam gaviļņiekam. Ar nelielu bērnu grupu iestudēt rotaļu. Izveidot frizūru meitenei ar garriem matiem. Izteiksmīgi nolasīt izlozēto prozas darba fragmentu un pateikt tā nosaukumu un autoru. No dažādām poēm, audumu atgriezumiem, cimdīņiem vai zekēm izveidot kādu lellīti vai spēļu mantiņu. Veidot ziedu kompozīciju.

Kā mājas darbs tika vērtēts Māmiņu dienai sagatavots materiāls — zīmējums, plakāts, apsveikums vai informācijas stūriņš.

Ikvienā no konkursa uzdevumiem galvenokārt tika vērtēta oriģinalitāte, izpildījuma kvalitāte. Un vēl, manuprāt, tādā konkursa nolikumā neminēts kritērijs kā «garšas sajūta», gaurīgums.

Kā ikvienā konkursā, rezultātu nosaka iegūto punktu skaits. Tos summējot, par konkursa uzvarētāju kļuva A. Kļavinska. 2. vieta — N. Fomina, 3. vieta — I. Sinkeviča. Skatītāju simpātijas — līvānietei L. Mukānei.

Vēl tikai jāpiebilst, ka konkursa sponsors bija komjaunatnes rajona komiteja. Ar tās celāzīmēm konkursa uzvarētāja un skatītāju simpātijai balvas ieguvēja dosies ārzemju tūrisma braucienā, bet 2. vietas īpašnice — uz jaunatnes atpūtas centru Gruzijā. 3. vietas ieguvēja saņēma dāvanu — rokas pulksteni.

Dzird, ka drīzumā līdzīgi profesionālās meistariības konkursi notiks arī citu arodu jaunajiem speciālistiem.

P. ZEILE, profesors

Skaidrības labad

(Nobelīgums.)

Tika izspēsti nacionālie kadri, Latgalē negribēja un negrib atgriezties jaunatne. Tāpēc es secināju, ka manas iepriekšējās cerības par Latgales progresu padomijā bijušās idealizētas un utopiskas. Šī apziņa kļuva par neatgriezenisku, līdz pārtapa pamatatzīnā — bez brīvas un neatkarīgas Latvijas nevar būt arī plaukstošas un laimīgas Latgales. Un vēl — pārfrāzējot Raiņi, stāvēt par Latgales kultūru ir tas pats, kas stāvēt par Latgali.

Ir jāizšķir divas lietas: vai cilvēks, kurš kādreiz kļūdījies, arī tālākajā gaitā turpina domāt un darboties vecajā garā, jebšu viņš sen savus uzskatus pārvērtējis. Negribu šeit vilkt nekādas tiešas paralēles, tikai atgādināt, ka, piemēram, apustulis Pāvils no kristiešu vajātāja jaunībā vēlāk kļuva par tās pamatu rodamāko stiprinātāju tālākajā dzīves gaitā. Sv. Augustīns, pirms kļuva par katolicisma dogmātu sludinātāju, krievu laiku bija dzīvojis bezdievīgu un hedonisku dzīvi.

Aizvadītajos gados esmu uzrakstījis ap piecdesmit grāmatas. Visi, kam bijusi iespēja ar tām iepazīties, varēs apliecināt, ka tajās esmu izturējies ar cieņu un mīlestību pret dzimto Latgali un Latviju kopumā, pret visām tām kultūras vērtībām, kas veidojušas reliģijas lokā un iespējā. Personiskajā plānā varu sacīt, ka mūsu ģimenei valda pietāte un smalkjūtība pret aplūkoto sfēru un tās reprezentantiem. Nevaru piekrist A. S. vēstulē izteiktajai domai, ka rajona avīzē nav jāpublicē raksti par vēsturi, Latgales kultūru, bet gan ekonomiju, agronomu, zootehniku raksti. Jā, tie ir vajadzīgi. Es vienmēr ar interesi rajona avīzē lasu gudros, konstruktīvos b. Jeršova rakstus. Tāpat būtu priecīgs avīzē redzēt savas dzimtas puses speciālistu Kivlenieka, Saiteres, Veikšānes pārdomas gan par savu pieredzi, gan par to, kas traucē strādāt. Taču reizē šodien vairāk nekā jebkad vajadzīgi raksti par Latgales patieso vēsturi un tās kultūru. Lielu un labu darbu šajā zinā veic vēstures skolotājs Jāzeps Pizelis.

Jo patiesības slēpšana, nezināšana, savas nacionālās pašapziņas iemidzināšana sekmējusi Latgales lejupslīdi un nomākšanu. Mēs nedrīkstam būt kā vientiesīgie Tomi, kas neatceras savu pagātni un vērtības. Nav nākotnes tautai, kas aizmirsusi savu pagātni. Tāda strausa politika izdevīga tikai interfrontistiem un, no tālēm apgabaliem atnākušajiem padomju varas reprezentantiem, kuriem būtība neinteresē ne Krievijas, ne Latvijas liktenis, bet tikai savs amats un impērijas saglabāšana tās cara laika ietvaros.

A. S. vēstulē, zināmā mērā izpaužas nelabvēlīga attieksme pret «profesoriem», pretstatot vietējiem «darbarūkiem». Visi tieši tas asociācijas ar augstā Lietuvas cieņa nesenaļiem izteikumiem, kad inteliģences cīņa par savas tautas brīvību un neatkarību augstprātīgi tika nosaukta par «profesoru spēlēm». Vai kaut kas līdzīgs nenotiek tie mums lielajā latviešu savstarpējā nenovīdībā? Domāju, ka šodien, kad «Tēvija briesmās», kad, runājot Jāzēpa Pizēla vārdiem,

pēc «Trešās zvaigznes» snāktās V. Alksna un viņiem līdzīgo rokas, visiem latgaļiešiem — vienīga, kur tie dzīvotu un strādātu. — Latgalē, Rīgā vai vēl kur citur. — jābūt vienotiem.

Mani lielu gandarījumu rada, ka Preiļu rajonā ir tādi gudri, sabiedriski aktīvi, tālredzīgi Latgales un Latvijas intereses aizstāvoši priesteri kā Preiļu dekāns A. Budže, Aglonas dekāns P. Onkulis, ka lielu kultūras, garīgu darbu veic «Katoļu Dzīves» redaktors A. Aģlyunīts un viņa brālī, kā arī citi. Laicīgai un garīgajai inteliģencei jāapvienojas kopīgā mērķā — Latgales glābšanai, tās progresā labā. Es piekrišu O. Slišānam, ka jāiedibina Latgales centrs. Un par tādu jāklūst Rēzeknei, kur jau tagad ir tā Kodols. Rēzeknē jāveido savs Latgales augstskola, jāizdod plaša Latgales novada avīze un žurnāls, jāaktīvizē Latgales kultūras biedrības darbs, kā arī jāveic citi pasākumi. Un beigu beigās līdz galam no sevis jāizspiež samierināšanās un verdziskuma gars attiecībā pret tiem, kas mūs arī turpmāk grib turēt pakļautībā, liekot iztikt no zēlastības druskām. Kas uz laulāšiem raugās no augšas, kā uz otrās šķiras «laudīm», kuri pašī nespēj pārvaldīt savu zemi un lemt tās likteni. Mūsu neizlēmības, šķelšanās, savstarpējo apvainojumu rezultātā pārlietu pārdoši kļuvisi apvienotie interfrontisti — partokrātiskie spēki. To vajadzētu skaidri redzēt un apzināties jkvienam patriotiski noskaņotam latgaļietim. — kāda perspektīva tiek gatavota Latgalei.

Kas attiecas uz mani personīgi, tad materiālus par Latgali, tās vēsturi, kultūru, literatūru, presi esmu vācis specfondos, arhīvos un citur jau krievni sen, tā sauktajos stagnācijas gados, cerot, ka pienāks laiks, kad tos brīvi un atklāti varēs izmantot. Tagad šis laiks ir pienācis. Un rūgti dzirdēt par to pārmetumus. Jā, ir liels gandarījums par republikas Augstākās Padomes Deklarāciju par Latvijas kā neatkarīgas valsts atjaunošanu. Bet, neledams notikumam astē. Šo prasību izteicu un nopamatoju jau 1989. gada augustā žurnālā «Karogs» publicētajā rakstā «Tautas cieņīgu Latvijas suverenitāti», kas tapa aprīlī. Tāpat tur izteikta doma par karoģa, himnas un ģerbona nomaiņu (Latvijas Republikas valstisko simbolu atjaunošanu), ko arī Augstākās Padomes Prezidijs ar šī gada 15. februāra likumu leģimīteja.

Es par to nerunātu, ja no A. S. vēstules nejustu zināmu vienpusību pašreiz Latvijā un Latgalē notiekošo procesu vērtēšanā, ļoti iespējams, arī nezināšanu. Taču kopumā es pateicos A. S. par vēstuli, kas rosināta uz šo, ticiet man, atklāto un godīgo sarunu.

P. S. Šī materiāla publicēšanas gadījumā iespējamo honorāru lūzdu pārskaitīt Kultūras fonda Preiļu nodaļas kontā. To lūzdu darīt bez īpašas norādes arī turpmāk jebkura mana raksta publicēšanas gadījumā. Uzskatu par godu līdzdarboties dzimta novada avīzē.

Vieglu spalvu!

«Spārni» — tāds ir nosaukums jaunajai avīzei, kas šopavasar sāks iznākt mūsu rajonā.

Kuri — Līvānu 1. vidusskolā. Nākuši klajā jau divi numuri. Pirmā — Lieldienu svētkiem, ticējumiem un leražām veidots. Otru pārsvarā veido pašu skolas skolēnu jaunrades — dzejas un prozas — darbi, kā arī — materiāls par Līvānu pilsētas TDP sesiju, kurā tiks skatīti izglītības jautājumi.

Skolas avīzes tirāža neliela — 30 eksemplāri. Toties visi ir bezmaksas. «Tipogrāfija» šobrīd atrodas informātikas kabinetā, taču turpmāk lecerāts avīzi pavairot uz rotoprinta.

Avīzes redaktori, veidotāji, cenzori un iespēdēji ir divi 11. klases pušī — Juris Mahinovs un Aigars Dzenis. Bet viņu uzziņas persona — skolotāja Malja Kručiņa.

Skolas avīze, neapšaubāmi, ir interesants un savdabīgs informācijas avots. Cik ilgi tā pastāvēsi Droši vien, tik, cik «Spārniem» viegla būs spalva un spārnotas domas.

S. JOKSTE

Redaktors Pēteris PIZELIS

